EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha - pól růstu ČR

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Metody a formy práce se žáky s odlišným mateřským jazykem

Stáž Lisabon, Portugalsko

16. až 19. 11. 2021

Mgr. Veronika Kůtková

Mgr. Lukáš Černík

Základní informace o portugalském školství

- Státní i soukromé školy
- Povinná školní docházka třístupňová, od 6 až do 18 let
- Základní vzdělávání je prováděno dle kurikula, založeného na předmětových i všeobecných (průřezových) kompetencích
- Činnostní učení, experimentální učení
- Formativní hodnocení, sumativní hodnocení (na konci každého pololetí a stupně, od známky 1 do 5)
- Na konci každého stupně základního vzdělávání souhrnné zkoušky – standard. celostátní testy z portugalštiny a matematiky (nemají vliv na průchodnost - hodnotí systém, školy, ne žáky)

Escola EB-2-3 Cardoso Lopes, Amadora, metropolitní oblast Lisabonu

- Škola druhého a třetího stupně portugalského systému povinné školní docházky
- Pavilonový komplex více budov, kde žáci tráví přestávky a volný čas venku
- Specifikem školy je např. minifarma (pozemky, venkovní učebny, výběhy s chovem hosp. zvířat - zapojení žáků do péče o ně
- Město Amadora je známé množstvím přistěhovalců z východní Evropy a bývalých portugalských kolonií, přímo v této škole ale neevidují vysoký počet žáků s OMJ - jiné země původu žáků zde byly nejčastěji Ukrajina, Moldavsko a Pákistán. Zároveň jsou zde však žáci z Kapverd a Brazílie, kde je jazykem sice portugalština, ale obměněná do portugalštiny brazilské, resp. do kreolštiny.
- Žáci s OMJ mají výuku portugalštiny zvlášť od své třídy, dokud nedosáhnou úrovně B1; mají také 1 hodinu portugalštiny týdně navíc
- V naukových předmětech jsou třídy vzdělávány již většinou společně, ale někdy jsou vytvořeny skupiny rodilí mluvčí a žáci s OMJ zvlášť. Žáci s OMJ jsou hodnoceni dle IVP, případně slovně

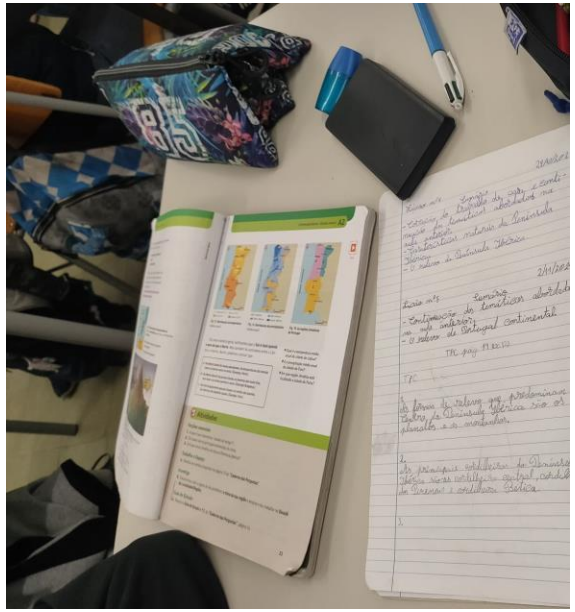

Escola Patrício Prazeres, Lisabon

- škola je zaměřená na žáky s OMJ a na žáky s poruchami autistického spektra
- žáci pocházejí např. z Brazílie, Nepálu, Indie, Bangladéše, Rumunska… (cca 30 různých národností)
- ve škole se nachází první, druhý i třetí stupeň vzdělávání
- jsou zde zaměstnáni asistenti, logoped, speciální pedagog, psycholog, sociální a kulturní pracovnice, [illegible]olníci (např. z řad rodičů) a překladatelé na podporu žáků s OMJ
- žáci se učí metodou objevování a propojování předmětů v praxi (např. portugalština a matematika = napsat recept – převádění měrných jednotek)
- žáci s OMJ mají částečně oddělenou a přizpůsobenou výuku (např. portugalština pro cizince, naukové předměty – přizpůsobeny jejich jazykovým znalostem)
- kromě portugalštiny se na škole vyučuje angličtina a francouzština

Co bychom rádi využili pro vlastní praxi

- Velmi nás zaujalo dělení tříd při vybraných vzdělávacích předmětech na dvě skupiny - žáci Portugalci (="rodilí mluvčí") a žáci s OMJ. Vidíme v tomto postupu přínosy i rizika (segregace) ale viděli jsme, že je uplatňován velmi citlivě a efektivně. Při portugalštině, ale někdy třeba i při zeměpisu či dějepisu, jsou žáci jedné třídy vzděláváni odděleně v samostatných skupinách. Při ostatních naukových předmětech mimo portugalštinu ovšem vždy bylo zdůrazněno, že výstupy vzdělávání obou skupin žáků jsou stejné - jen cesta, jak jich dosáhnout, je uzpůsobena na míru. Tento přístup je také náročný personálně a finančně.

- Další postřehy, které rádi uplatníme v naší praxi, či naše plány pro práci se žáky s OMJ jsou např.

  - Zapojit více žáky s OMJ do dění ve třídě např. využitím projektové výuky - i ta je nástrojem ke zdárnému osvojení si českého jazyka
  - V pravidelných intervalech vyhodnocovat pokroky v českém jazyce, zvýšit důraz na sebereflexi a samostatnost žáků
  - Využít mezipředmětových vazeb a průřezových témat pro lepší zapojení žáků s OMJ do výuky i do kolektivu

Děkujeme!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha - pól růstu ČR

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G